

Anders Ygeman: Tal vid Folk och försvars rikskonferens 2017

Talare
Anders Ygeman
Inrikesminister

Datum
11 januari 2017

Plats
Sälen

- 1 I Sverige utser varje år Institutet för språk och folkminnen ett antal nyord.

2016 års lista innehåller både Trumpifiering och filterbubbla.

- 5 Oxford Dictionaries utser varje år "Årets Ord".

Årets ord är enligt Oxford Dictionaries är "Post-truth". Post-sanning.

- 10 En ungefärlig översättning är att den anger ett förhållanden under vilka objektiva fakta är mindre inflytelserika än tyckande, känslor och personlig övertygelse i att forma den allmänna opinionen.

Vi har lämnat ett år där känslor förväxlats med fakta.

- 15 Ett år där den säkerhetspolitiska situationen i vårt närområde har försämrats.

Ett år där britterna har röstat för ett utträde ur den Europeiska Unionen, och där Donald Trump, om mindre än två veckor installeras som USA:s 45:e president.

20

De senaste årens försämrade omvärldsläge och osäkerhet i vårt närområde kräver en sammanhållen planering av totalförsvaret.

25

För första gången på flera år har ansvariga myndigheter ålagts att redovisa sin planering för det civila försvaret.

I vår analys av redovisningarna framkommer flera utmaningar.

För det första har minnet av det gamla civila försvaret som byggdes upp under kalla kriget minskat, eller helt försvunnit.

- 35 För det andra förfogar det offentliga inte över samma resurser som tidigare.

Och för det tredje finns det utmaningar i hur vi ska organisera arbetet. Till exempel avseende resursfördelning, prioriteringar och ledningsförhållanden.

- 40 Inget av detta är egentligen särskilt överraskande.

Efter murens fall, och i linje med den då säkerhetspolitiska situationen, monterade många av våra myndigheter ner sin förmåga.

- 45 Sen dess har nya myndigheter tillkommit. Vissa har inte ens haft en planering att falla tillbaka på.

Viktiga verksamheter som telefoni, elförsörjning och delar av vår infrastruktur, drivs numera av det privata näringslivet. Självklart påverkar det

- 50 förutsättningarna för beredskapsplaneringen.

Tidigare hade Försvarsmakten mer egna resurser på området. I dag ska det civila försvaret även möta Försvarsmaktens behov.

- 55 Den som endast ser tillbaka på ett civilt försvar så som det såg ut i svunnen tid, med livsmedelslager, regionala civilbefälvare och skyddsmasker undrar kanske hur detta ska ske.

Men ett modernt civilt försvar ska inte bygga på strukturerna från förr. Det skulle inte fungera, och skulle inte rusta oss för att möta dagens och

- 60 morgondagens utmaningar.
- Vårt civila försvar ska bygga på vår krisberedskap.

- 65 Det är en beredskap som utvecklats under många år.

Där vi har stor erfarenhet av att hantera allvarliga situationer som i värsta fall hade kunnat sluta i en kris.

Där kommuner, länsstyrelser och övriga myndigheter övar. Där Regeringskansliet och regering övar.

Det civila försvaret ska även ta hänsyn till de särskilda krav som höjd beredskap och ytterst krig kan komma att medföra.

Därför tar vi nu nästa steg.

Under våren kommer Förvarsberedningen att påbörja sitt arbete. Den ska föreslå en inriktning för det civila försvaret och arbetet ska utgå från målet – att skydda civilbefolkningen. Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och stödja Förvarsmakten vid höjd beredskap och ytterst krig.

Förvarsberedningen ska överväga behov och ambitionsnivåer för olika beredskapsåtgärder, bland annat skydd av samhällsviktig verksamhet, befolkningsskydd, försörjningsfrågor, psykologiskt försvar samt samverkan och koordinering inom totalförsvaret.

Ett modernt civilt försvar måste ha muskler att bekämpa de nya hoten.

Sårbarheterna i vårt digitaliserade samhälle är uppenbara.

It-attackerna är ett faktum, och sker dagligen.

I maj förra året havererade exempelvis apotekens receptsystem. Under några timmar kunde ingen i hela landet hämta ut receptbelagd medicin. Akuta behov fick istället lösas genom direktkontakt med läkare.

I juni samma år slogs tjänsterna på en av Sveriges största banker ut och var ur funktion under tio timmar. Bankens fyra miljoner kunder kunde inte betala med sina bankkort eller ta ut pengar.

I våras utsattes flera av de stora mediehusen för it-attacker. Under några timmar saknade medborgarna tillgång till mediernas webbplatser.

* * *

110

När jag för tillträdde som inrikesminister släppte Riksrevisionen en granskning av informationssäkerheten i den civila statsförvaltningen.

115

På punkt efter punkt kritiserades statens och myndigheternas itsäkerhetsarbete.

Det kunde inte bli mer smärtsam läsning.

120

Om det inte hade varit så att Riksrevisionen redogjorde för exakt samma brister – sju år tidigare.

Det duger naturligtvis inte.

Vi har ökat kraven på myndigheternas it-säkerhetsarbete.

125

Sedan i april har Sverige en obligatorisk it-incidentrapportering

Nu kan vi för första gången kartlägga aktörer, incidenter och eventuella mönster över tid.

130

EU:s NIS-direktiv för säkerhet i nätverk och informationssystem ska genomföras i Sverige. Det kommer att höja säkerhetsnivån i Sverige såväl som i andra medlemsstater.

135

Nu tar vi nästa steg. Inom kort presenterar regeringen en ny nationell strategi för informations- och it-säkerhet.

Den nya nationella strategin ska ställa upp tydliga mål och en färdriktning för det samlade it-säkerhetsarbetet.

140

Vi behöver ett system för att stärka förmågan att upptäcka it-angrepp. Inom ramen för strategin planerar regeringen därför för att MSB ska kunna tillhandahålla ett tekniskt sensorsystem som gör det möjligt att detektera it-angrepp.

145

Målet för vårt säkerhetsarbete måste vara att säkerhetsarbetet håller jämna steg med utvecklingsarbetet och att it-användningen ska bli lika säker som den är rik

på möjligheter.

150 ***

Ett modernt civilt försvar ska värna demokratin.

155 I USA visar nu samstämmiga underrättelserapporter på hur Ryssland försökt påverka valet, underminera valprocessen och styra valresultatet.

Även Sverige är utsatt för påverkanskampanjer. Här hemma har vi sett hur främmande makters försök till påverkan inte bara dykt upp i nätets utkanter.

160 Även i etablerad media, långt ifrån filterbubblor och ekokammare, har vi sett post-sanningen, försöken till påverkan. Fabricerade och fejkade nyheter.

Långt in i riksdagskansliet skakade Putilov-skandalen ett av våra riksdagspartier.

165 Och deras syn på Putin och Ryssland förefaller fortfarande vara minst sagt grumlig.

170 För bara ett par månader sedan samlade de Putinanhängare på Grand Hotel i Stockholm för att dela ut det de, utan ironi, valt att kalla "Frihetspriset" till en Putinvän.

Det handlar om påverkan genom spridning av oriktig och vilseledande information.

175 Antagonisternas mål är att sprida tvivel, att gradvis öka osäkerheten.

Att långsiktigt försöka undergräva förtroendet för politiken, medier och våra gemensamma institutioner.

180 Verksamhet som bidrar till det psykologiska försvaret bedrivs redan i dag, och spänner över flera områden.

185 För att förstärka arbetet har Statskontoret fått i uppdrag att identifiera och beskriva vilka myndigheter som framgent är relevanta för ett psykologiskt försvar anpassat efter dagens förhållanden.

190 För att höja vår egen kunskap och förmåga och bidra till att höja kunskapen och
förmågan hos andra länder i vår omvärld, har regeringen bemyndigat
195 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att ingå samarbetsavtal med
Natos centrum för strategisk kommunikation, STRATCOM.

Om 2016 års ord var post truth och filterbubblor hoppas jag att 2017 istället
195 präglas av ett öppet samtal, källkritik och ifrågasättandet av myter och skenbart
enkla sanningar.

Men arbetet kan inte bara bedrivas på myndighetsnivå, även du, och jag har ett
ansvar för vilken information vi tar del av, delar och för vidare.

200 ***

Omvärlden är osäker. Det finns en rad faktorer, händelser och skeenden som kan
kännas svåra att påverka.

205 Men om det är något förra året har lärt oss så är det att politiken har en viktigare
roll än på mycket länge.

Det är med beslutsamhet som vi nu stärker det civila försvaret och steg för steg
vidtar de åtgärder som krävs för att upprätthålla ordning och säkerhet i vårt
210 land.

Källa

<div>Manuskript hämtat från regeringen.se (2025-05-02)</div>

215 Taggar

Politiska tal, Socialdemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/anders-ygeman-tal-vid-folk-och-forsvars-rikskonferens-2017>

220